

Lajenen

'Lajenen' is een methode die aangeeft hoe je de Tora, haftara en megilot kunt zingen.

Let wel, in het sefer Tora staan geen lees- en zangtekens. Je oefent het lajenen uit een tikun (zie voorbeeld) .

Door het steeds te herhalen slaag je er uiteindelijk in om één, meerdere of alle aliyot uit het sefer te kunnen zingen. Als je deze mitswe doet dan word je ba-al kore of ba-alat kria genoemd.

Er waren destijds geen boeken. Door te zingen kon men de tekst beter onthouden en het is prettiger om naar een gezongen tekst te luisteren.

In de 10e eeuw hebben de Masoreten (in het hebreuws ba'alei hamasorah, in het nederlands 'overleveraars' de hebreeuwse teksten voorzien van nikudim en teamim (klinker- en zangtekens). Zie bijlage 1

De tekens kunnen zowel boven als onder het woord staan.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם

Rood zijn de klinkertekens, blauw de te'amim

De te'amim (zangtekens) leren je hoe je een passioek moet lezen

Bijvoorbeeld, onderstaande zin kun je op verschillende manieren lezen:

'private beach no swimming allowed'.

'private beach? No! Swimming allowed.

'private beach: No swimming allowed.

De zangtekens helpen je ook om de juiste lettergreep te benadrukken.

Het hebreeuwse woord ta'am betekent 'proeven'. De zangtekens helpen ons om de tekst te proeven/begrijpen.

Lajenen

Er zijn verschillende tradities

- italiaanse: nigun eretz Jisrael
- sefardische: nigun Bavli (Babylonische traditie, beïnvloed door de Islam)
- jemenitische: nigun Bavli (minder beïnvloed door de Islam, uitbundiger)
- asjkenazische: nigun, beïnvloed door de Europese toonladders.

Er zijn 28 symbolen 'Ta'amei hamikra' met een onderlinge rangorde.

Je hebt keizers, koningen, graven, officieren.

De zangtekens zijn gegroepeerd in clausules (ma-arechet)

- De etnachta clausule
- De sof passioek clausule
- De katon clausule
- De tevir clausule
- De rev'i clausule
- De segol clausule
- De resterende te'amiam

Er zijn 2 systemen:

1. De zangtekens/symbolen voor de Tora, haftara en megillot (dezelfde tekens, maar wel verschillende melodieën)
2. De zangtekens voor de Emet boeken (Ijov, Misjlee en Tehiliem) Dit zijn andere grafische tekens.